

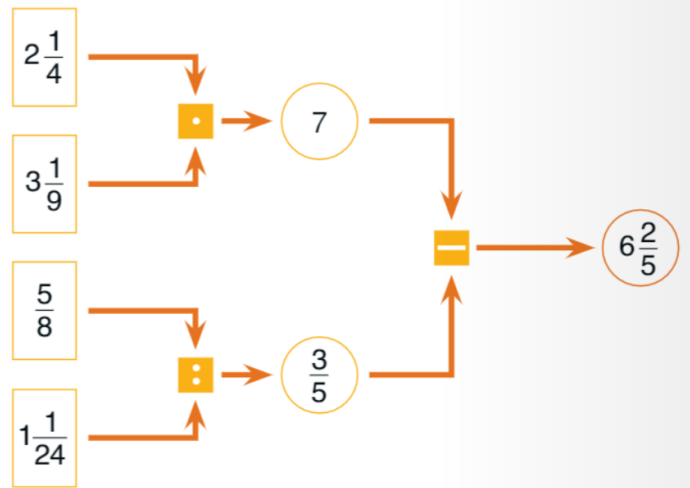
Cilj:

- Znaš reševati izraze brez oklepajev
- Znaš računati z ulomki

V zvezek napiši naslov: **REŠEVANJE IZRAZOV BREZ OKLEPAJEV – UTRJEVANJE**

V učbeniku na strani 70 si poglej rešen primer 1.b.

$$\begin{aligned}
 \text{b) } & 2\frac{1}{4} \cdot 3\frac{1}{9} - \frac{5}{8} : 1\frac{1}{24} = \\
 & = \frac{9}{4} \cdot \frac{28}{9} - \frac{5}{8} \cdot \frac{25}{24} = \\
 & = \frac{\cancel{9} \cdot 28 \cdot 1 \cdot 7}{4 \cdot \cancel{9} \cdot 1 \cdot 1} - \frac{5 \cdot 24 \cdot 1 \cdot 3}{8 \cdot 25 \cdot 5 \cdot 1} = \\
 & = 7 - \frac{3}{5} = 6\frac{2}{5}
 \end{aligned}$$

Prepiši rešene primere in nato po postopku rešuje izraze brez oklepajev.

V učbeniku na strani 72, reši nalogo 2 primere od č do k. Spodaj imaš rešene 3 primere iz naloge.

Rešeni primeri:

$$\begin{aligned}
 2\text{g) } & 5\frac{1}{4} + 1\frac{1}{3} \cdot 2\frac{1}{4} - 3\frac{5}{8} = \\
 & = 5\frac{1}{4} + \frac{4 \cdot \cancel{9} \cdot 1 \cdot 3}{3 \cdot \cancel{4} \cdot 1 \cdot 1} - 3\frac{5}{8} = \\
 & = 5\frac{1}{5} + 3 - 3\frac{5}{8} = \\
 & = 5\frac{8}{40} + 3 - 3\frac{25}{40} = \\
 & = 8\frac{8}{40} - 3\frac{25}{40} = \\
 & = 7\frac{48}{40} - 3\frac{25}{40} = \\
 & = 4\frac{23}{40}
 \end{aligned}$$

$$(8 - 1) \frac{8}{40} = 7 \frac{40}{40} + \frac{8}{40}$$

1. Operacija množenja ima prednost, zato najprej množimo ulomke – zapišemo produkte števcov in imenovalcev na skupni ulomkovi črti
2. Prvi in zadnji člen prepišemo, ulomek okrajšamo
3. Dobimo ulomke z različnimi imenovalci, zato poiščemo najmanjšega in razširimo ulomke na ta imenovalce
4. Seštejemo seštevanca
5. Ker ne moremo odšteti števcov, pri zmanjševancu (prvem ulomku) odvezamemo 1 in ga spremenimo v ulomek z imenovalcem 40 ter prištejemo še števec 8.
6. Odštejemo ulomke z enakimi imenovalci.

$$\begin{aligned}
 2f) \quad & 3\frac{3}{4} + 2\frac{4}{5} : 4\frac{1}{5} = \\
 & = 3\frac{3}{4} + \frac{14}{5} : \frac{21}{5} = \\
 & = 3\frac{3}{4} + \frac{14 \cdot 5 \cdot \cancel{1} \cdot \cancel{2}}{5 \cdot 21 \cdot \cancel{1} \cdot \cancel{3}} = \\
 & = 3\frac{3}{4} + \frac{2}{3} = \\
 & = 3\frac{9}{12} + \frac{8}{12} = \\
 & = 3\frac{17}{12} = 4\frac{5}{12}
 \end{aligned}$$

1. V tem primeru najprej delimo ulomek,
2. Prvi ulomek prepišemo in spremenimo deljenec in delitelj v ulomek
3. Deljenec pomnožimo z obratno vrednostjo delitelja in okrajšamo ulomek
4. Seštejmo ulomke z različnimi imenovalci tako, da poiščemo najmanjši skupni imenovalec, razširimo na najmanjši skupni imenovalec
5. Seštejmo ulomke z enakimi imenovalci
6. Rezultat zapišemo s celim delom in ulomkom manjši od 1.

$$\begin{aligned}
 2l) \quad & 7\frac{1}{5} \cdot \frac{1}{72} + 3\frac{1}{8} : 11\frac{1}{4} + 4\frac{1}{2} \cdot \frac{4}{27} = \\
 & = \frac{36}{5} \cdot \frac{1}{72} + \frac{25}{8} : \frac{45}{4} + \frac{9}{2} \cdot \frac{4}{27} = \\
 & = \frac{\cancel{36} \cdot 1 \cdot 1}{5 \cdot \cancel{72} \cdot 2} + \frac{\cancel{25} \cdot \cancel{4} \cdot 1 \cdot 5}{8 \cdot \cancel{45} \cdot 2 \cdot 9} + \frac{\cancel{9} \cdot \cancel{4} \cdot 2 \cdot 1}{2 \cdot \cancel{27} \cdot 1 \cdot 3} = \\
 & = \frac{1}{10} + \frac{5}{18} + \frac{2}{3} = \\
 & = \frac{9}{90} + \frac{25}{90} + \frac{60}{90} = \\
 & = \frac{94}{90} = \\
 & = 1\frac{4}{90} = 1\frac{2}{45}
 \end{aligned}$$

1. Upoštevam vrstni red računskih operacij – množenje in deljenje imata prednost pred seštevanjem in odštevanjem
2. Celi del in ulomek manjši od 1 spremenimo v ulomke
3. Množimo in delimo ulomke tako, da jih zapišemo na skupno ulomkovo črto (pri deljenju drugi ulomek obrnemo in pomnožimo s prvim)
4. Ulomke okrajšamo
5. Seštejemo števce z različnimi ulomki po pravili seštevanja ulomkov z različnimi imenovalci
6. Rezultat je zapisan s celim delom in ulomkom manjši od 1, ulomek okrajšamo.

Domača naloga:

V učbeniku na strani 72, reši nalogo 2 primere od č do (razen f in g).

Nalogo slikaj in vstavi v spletno učilnico.